

**ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН
ТООЦОО**

/Шүүх шинжилгээний тухай хуулийн төсөл/

УЛААНБААТАР ХОТ
2021 ОН

АГУУЛГА

Нэг. Ерөнхий үндэслэл

Хоёр.Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдан гарснаар иргэнд үүсэх зардлын тооцоо:

- 2.1.иргэний гүйцэтгэх үүргийг тогтоох;
- 2.2.цаг хугацаа болон гарч болох зардлыг тооцох;
- 2.3.тоон үзүүлэлтийг тооцох;
- 2.4.нийт дүнг тооцож гаргах;
- 2.5.хялбарчлах боломжийг шалгах;

Гурав.Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдан гарснаар хуулийн этгээдэд үүсэх зардлын тооцоо:

- 3.1.хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх үүргийг тогтоох;
- 3.2.нэг бүрийн зардлыг тооцох;
- 3.3.тоон үзүүлэлтийг тооцох;
- 3.4.нийт зардлын дүнг тооцож гаргах;
- 3.5.хялбарчлах боломжийг шалгах;
- 3.6.нэмэлт зардлыг тооцох;

Дөрөв.Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдан гарснаар төрийн байгууллагад үүсэх зардлын тооцоо:

- 4.1.төрийн байгууллагад шинээр нэмэгдэж байгаа болон өргөжиж байгаа чиг үүргийг тогтоох;
- 4.2.уг чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөцийг тодорхойлох;
- 3.3.гарах зардлыг тооцох;
- 3.4.зардлыг нэгтгэн тооцох;
- 3.5.хувилбарыг нягталж зардлыг бууруулах боломжийг эрэлхийлэх;

Тав.Дүгнэлт

ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН ТООЦООНЫ ТАЙЛАН

Нэг.ЕРӨНХИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт “Хууль тогтоомжийн төслийг баталснаар тухайн хууль тогтоомжийн үйлчлэх хүрээнд хамрагдах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлын тооцоог тухай бүр гаргаж, зардал, үр өгөөжийн харьцааг энэ хуулийн 12.1.4-т заасан аргачлалын дагуу тодорхойлно” гэж заасны дагуу Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл батлагдснаар уг хуулийн үйлчлэх хүрээнд хамаарах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлыг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал” /цаашид “аргачлал” гэх/-ыг баримтлан зардлын тооцоог гаргав.

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл батлагдснаар уг хуулийг хэрэгжүүлэх иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагад үүсэх зардал, ачааллыг тооцож, үүнийг хялбарчлах, бууруулах талаар санал боловсруулахад энэхүү тайлан чиглэгдэх болно.

Хуулийн төслөөс иргэн, хуулийн этгээдийн хүлээж буй үүрэг, төрийн байгууллагын чиг үүргийг тодорхойлохдоо уг хуулийн төсөл нь “шинэчилсэн найруулга” хэлбэрээр бичигдэж байгаа буюу уг харилцаа нь нэгэнт журамдлагдсан байх тул шинээр болон өмнө гүйцэтгэж байсан үүргээс өргөжүүлсэн үүргийн хүрээнд хязгаарласан болно.

Хуулийн төслөөр одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хуулийн хүрээнд хийгдэж буй шинжилгээний цар хүрээг өргөжүүлсэн болон шинээр бий болж буй үүрэгт зардал тооцогдож байгаа тул бодит статистик болон хугацааг шууд ашиглах боломжгүй тохиолдол нилээд байсан тул аргачлалын 2.5.2, 4.4.2 дахь заалтуудыг тус тус үндэслэн адил төстэй ажил, үйлчилгээ байгаа эсэхийг судалж, баримжаалах, салбарын мэргэжилтнүүдээс санал авах зэргээр хугацаа, тохиолдлын тоо зэргийг тогтоосон болно.

ХОЁР.ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БАТЛАГДСАНААР ИРГЭНД ҮҮСЭХ ЗАРДАЛ

Хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэнд үүсэх зардлыг тооцоолохдоо дараахь дарааллыг баримтална. Үүнд:

- Иргэний гүйцэтгэх үүргийг тогтоох
- Цаг хугацаа болон гарч болох зардлыг тооцох
- Тоон үзүүлэлтийг тооцох
- Нийт дүнг тооцож гаргах
- Хялбарчлах боломжийг шалгах

2.1.Иргэний гүйцэтгэх үүргийг тогтоох:

Энэ үе шатанд Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөлд тусгагдсан иргэний гүйцэтгэх үүргийг болон түүний мэдээллийн агуулгыг нэг бүрчлэн тодорхойлов. Хуулийн төслөөр иргэн гэдэгт “Шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүсэгч иргэн түүнчлэн тус зөвшөөрлийг эзэмшигч”-ийг багтаан үзсэн болно. Уг хуулийн төслөөр иргэн нь дараахь үүргийг шинээр гүйцэтгэхээр байна. Үүнд:

Иргэний гүйцэтгэх үүрэг, түүний агуулгыг гаргасан байдал:

10.1.Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно.

2.2.Цаг хугацаа болон гарч болох зардлыг тооцох:

Энэ үе шатанд дараахь үйл ажиллагаанд хийгдэнэ.

- Үүргийг гүйцэтгэхэд буюу үүргийг агуулга бүрийг бүрдүүлэхэд иргэний зүгээс хийгдэх стандарт ажиллагааг тогтоох
- Уг стандарт ажиллагаанд зарцуулах хугацааг тодорхойлох
- Иргэнээс шууд гарах зардлыг мөнгөн дүнгээр тодорхойлох

Өмнөх шатанд тодорхойлсон үүрэг, түүний агуулгыг бүрдүүлэхэд иргэнээс зарцуулах хугацааг бодит нөхцөл байдалд тулгуурлан ердийн дундаж хугацаагаар баримжаалан гаргасан болно.

Одоо мөрдөгдөж буй Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн дагуу Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2017 оны А/115, А/176, 142 дугаар тушаалаар баталсан “Шүүх эмнэлгийн төлбөрт үйлчилгээний журам”-ын дагуу одоо хийгдэж байгаа шинжилгээнүүд дээр тогтоосон төлбөрийг иргэнээс авч байгаа. Өөрөөр хэлбэл эдгээр зохицуулалт буюу зардал бий болгосон үүргүүд нь өмнө байсан зохицуулалт байх тул хуулийн төслөөр иргэнд зөвхөн шинээр бий болгож байгаа үүргийг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзсэн болно.

Иймд хуулийн төслийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 буюу “Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно” гэсэн заалтыг сонгож энэхүү үүргээс бий болох зардлыг тооцлоо. Түүнчлэн иргэнд үүсэх зардлын зөвхөн цаг хугацааны ачааллаар тооцдог болохыг энд дурдах нь зүйтэй.

Хүснэгт 1

Д/д	Гүйцэтгэх үүрэг	Мэдээллийн агуулга	Стандарт үйл ажиллагаа	Хугацаа
1	10.1 Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно.	Холбогдох салбарын яаманд албан бичгээр хүсэлт гаргах	Харьяалах салбарын яаманд хүргүүлэх албан бичиг боловсруулах	15
			Холбогдох баримтыг хуулбарлан хавсаргах	20
			Шуудангаар хүргүүлэх	15
		Зөвшөөрөл авах	Зөвшөөрлийн гэрчилгээ болон шинжээчийн тэмдэг, дүгнэлтийн маягыг авах	20
НИЙТ ЗАРЦУУЛАХ ХУГАЦАА /дээрх үүргийг нэг удаа хэрэгжүүлэхэд иргэний зарцуулах хугацаа/				70 минут

2.3.Тоон үзүүлэлтийг тооцож гаргах:

Өмнөх хэсэгт дурдагдсан Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслөөр иргэн шинээр гүйцэтгэхээр болж байгаа үүргийг хэдэн иргэн, жилд хэдэн удаа хэрэгжүүлэхийг энэ үе шатанд тооцоолон гаргана. Үүнийг аргачлалын дагуу дараахь томъёогоор тооцно.

ТООН ҮЗҮҮЛЭЛТ=ТОХИОЛДЛЫН ТОО х ДАВТАМЖИЙН ТОО

Тохиолдлын тоог гаргах асуудал нь манай тохиолдлын хувьд бага зэрэг хүндрэлтэй байсан болно. Учир нь шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас гадуур хийгдэж буй шинжилгээн дээр нэгдсэн тоо баримтгүй, албан ёсны статистик байдаггүй болно. Шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас буцаасан 2018, 2019 оны шинжилгээний тоог үндэслэн тохиолдлын тоог гаргав.

Хүснэгт 2

Д/д	Гүйцэтгэх үүрэг	Тохиолдлын тоо	х	Давтамжийн тоо	=	Тоон үзүүлэлт
1	10.1 Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно.	12	х	1	=	12

2.4. Нийт дүнг тооцоолж гаргах:

Энэ шатанд Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслийн хүрээнд зөвшөөрөл хүсэгч иргэнд шинээр бий болсон үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан тэдэнд үүсэх

ачааллыг цаг хугацаагаар тооцоолон гаргана. Иргэнд үүсэх ачаалал нь өмнөх үе шатанд тооцоолон гаргасан цаг хугацааны зарцуулалтыг тоон үзүүлэлтээр үржүүлснээр тодорхойлогдоно.

АЧААЛАЛ=ЦАГ ХУГАЦААНЫ ЗАРЦУУЛАЛТ х ТООН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Хуулийн төсөлд тусгасан дээрх үүргийг хэрэгжүүлэхэд дараахь мөнгөн зардал гаргахаар тооцооллоо.

Хүснэгт 3

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэн хуульд заасан үүргийг гүйцэтгэхэд үүсэх цаг хугацааны ачаалал				
Д/д	Гүйцэтгэх үүрэг	Зарцуулах хугацаа	Тоон үзүүлэлт /хамрагдагсдын тоо/	Нийт иргэнд үүсэх цаг хугацааны ачаалал
1	10.1 Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно	70	12	840
Иргэнд үүсэх нийт ачаалал				840 мин

Иргэнд үүсгэж байгаа нийт мөнгөн зардлыг тооцоолохдоо нэрлэгдсэн тухайн үүргийг гүйцэтгэхэд хууль, тогтоомжид заасан мөнгөн дүн бүхий зардлыг тоон үзүүлэлтээр үржүүлэх замаар тооцоолон гаргана.

Хүснэгт 4

Хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэн хуульд заасан үүргийг гүйцэтгэхэд үүсэх мөнгөн зардал						
Д/д	Гүйцэтгэх үүрэг	Тоон үзүүлэлт	х	Мөнгөн зардал	=	Нийт мөнгөн зардал
1	Холбогдох бичиг баримтыг хуулбарлан хувилах	12	х	500	=	6,000
2	Шуудангийн зардал	12	х	2,000	=	24,000
НИЙТ МӨНГӨН ЗАРДАЛ						30,000

2.5.Хувилбарыг нягталж, хялбарчлах боломжийг шалгах:

Хуулийн төслөөр иргэнд үүсэх зардлыг тооцооны судалгаагаар Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтад заасны дагуу иргэдэд үүсч байгаа үүргийг хэрэгжүүлэхэд иргэнээс шаардагдах мөнгөн болон цаг хугацааны ачааллыг тооцоолов. Тооцооллыг гаргахдаа хуулийн төслөөр иргэнд шинээр бий болсон үүргийг

хэрэгжүүлэхийн тулд иргэнээс шаардсан баримт бичиг, түүнийг хэрэгжүүлэхийн тулд иргэний гүйцэтгэх үйл ажиллагааг гаргах замаар ёсны эх сурвалжийг ашиглан баримжаалах замаар тогтоов.

Иргэнд үүсэх зардал нь цаг хугацаагаар тооцогдох бөгөөд жилд дунджаар 12 иргэн зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг гаргаж шинжээчийн зөвшөөрөлтэй болно гэж үзвэл хуулийн төсөлд тусгагдсан ажлыг гүйцэтгэхэд нийт 70 минут зарцуулах тооцоолол гарч байна.

Мөнгөн дүгээр илэрхийлэгдэх зардал буюу үүргийг гүйцэтгэхэд холбогдох материалыг хувилж олшруулах, шуудангаар хүргүүлэх зардалд нийт 30,000 төгрөг зарцуулагдахаар тооцоолол гарсан болно.

ГУРАВ.ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БАТЛАГДСАНААР ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

Энэ хэсэгт Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар хуулийн этгээдийн эрхлэх үйл ажиллагаатай холбоотой гүйцэтгэх үүргийн улмаас үүсэх зардлыг мөнгөн дүнгээр тооцоолон гаргана. Ийнхүү үүсэх зардлыг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын дөрөвдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсэгт заасны дагуу дараахь үе шаттайгаар тооцоолно.

Үүнд:

- Хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх үүргийг тогтоох
- Нэг бүрийн зардлыг тооцох
- Тоон үзүүлэлтийг тооцох
- Нийт зардлыг дүнг тооцож гаргах
- Хялбарчлах боломжийг шалгах
- Нэмэлт зардлыг тооцох

3.1.Хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх үүргийг тогтоох:

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслийн хүрээнд хуулийн этгээдэд ямар үүргийг шинээр бий болгож байгааг тодорхойлж уг үүргийг гүйцэтгэхэд шаардлагатай баримт бичгийн агуулгыг тодорхойлсны үндсэн дээр зардлын тооцоог хийх болно.

Засгийн газрын 2019 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал”-ын 2.2-т “Хуулийн этгээдийн хувьд хууль тогтоомжид заасан үүргийг гүйцэтгэхтэй холбогдуулан гарах мөнгөн зардлыг тооцно” гэж заасан.

10.1 Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно

3.2.Нэг бүрийн зардлыг тооцох:

Одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Шүүхийн шинжилгээний тухай хуульд байхгүй шинээр үүсч байгаа шинжилгээний төрлийг нэмэгдүүлсэн бөгөөд хуулийн этгээдийн хувьд экологийн шинжилгээ, үнэлгээний шинжилгээ, барилгын шинжилгээнд

хохирогч болон холбогдогчоор оролцоход тухайн шинжилгээний төлбөртэй тохиолдолд төлбөрийг төлөх зардал гарах юм.

Мөн хуулийн төсөлд зөвшөөрлийг иргэн хуулийн этгээдэд олгохоор тусгагдсан. Иймд шинжээчийн үйл ажиллагаа явуулах зөвшөөрлийг авах үүрэг нь иргэнд зардал тооцсонтой адил агуулгатай байна.

Стандарт үйл ажиллагаа болон зарцуулах хугацааг тодорхойлохдоо Засгийн газрын 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтад заасан хугацааг харгалзан үзэхийн хамт бусад ижил төстэй ажил үйлчилгээг ердийн дундаж албан хаагч гүйцэтгэх хугацааг мөн үндэслэсэн болно.

Ажлын хөлсийг тооцож гаргахдаа ажилтанд олгох сарын үндсэн цалинг ажиллах хугацаанд хувааж ажлын хөлсийг өдөр, цаг, минутаар гаргана. Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан судалгаагаар нэг ажилтанд ногдох сарын дундаж цалин 2020 оны байдлаар 1,269.1 мянган төгрөгөөр тооцож авсан. Түүнчлэн ажиглах хугацааг тооцоолохдоо Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан хөдөлмөрийн цагийг үндэслэв.

Хүснэгт 5

Ажлын хөлс = Үндсэн цалинг : ажиллах хугацаа
1,269,100 : 22 өдөр : 8 цаг =7,210 төгрөг

Дээрх үүргийг хэрэгжүүлэхэд нэг хуулийн этгээдэд үүсгэж байгаа зардлыг үйл ажиллагаа тус бүрт зарцуулж буй хугацааг ажлын хөлсөөр үржүүлж замаар тооцоолох юм.

3.3.Тоон үзүүлэлтийг тогтоох:

Энэ үе шатанд өмнөх үе шатуудад тогтоосон Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдан гарснаар бий болсон дээрх үүргийг хичнээн хуулийн этгээд жилд хэдэн удаа гүйцэтгэх вэ гэдгийг хуанлийн нэг жилээр тооцоолон гаргах юм.

Энэ үзүүлэлтийг гаргахын тулд тохиолдлын тоо болон давтамжийг холбогдох статистик мэдээ ашиглан тодорхойлж гаргах бөгөөд тэдгээрийн үржвэрээр тоон үзүүлэлт илэрхийлэгдэх юм.

$$\text{ТОХИОЛДЛЫН ТОО х ДАВТАМЖ} = \text{ТООН ҮЗҮҮЛЭЛТ}$$

Тохиолдлын тоог тооцоход нэгдсэн статистик тоо байхгүй тул өмнө иргэнд тооцсон тохиолдлын тоог баримжаалсантай адилаар баримжаалж тооцно.

3.4.Нийт захиргааны зардлын дүнг тооцож гаргах:

Энэ үе шатанд өмнөх үе шатанд гаргасан үүрэг тус бүрт ногдох нэг бүрийн зардлыг тоон үзүүлэлтээр үржүүлснээр гаргах юм.

$$\text{НЭГ БҮРИЙН ЗАХИРГААНЫ ЗАРДАЛ х ТООН ҮЗҮҮЛЭЛТ} = \text{НИЙТ ЗАРДАЛ}$$

Хүснэгт 6

Д/д	Гүйцэтгэх үүрэг	Нэг бүрийн зардал	х	Тоон үзүүлэлт	=	Нийт зардал
1	10.1 Шинжилгээг шүүхийн шинжилгээний байгууллагаас бусад этгээд хийх шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг хууль зүйн болон тухайн салбарын	7,210	х	12	=	86,520

	асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний хамтарсан шийдвэрээр 5 жилийн хугацаагаар олгоно					
						86,520 төгрөг

3.5.Нэмэлт зардлыг тооцох:

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх хүрээнд хуулийн этгээд буюу зөвшөөрөл эзэмшигч нь холбогдох баримт бичгийг хуулбарлан харьяа яаманд хүргүүлэхтэй холбоотой мөнгөн зардал буюу хувилж олшруулах болон шуудангаар хүргүүлэх зэрэг зардлыг бусад зардал гэсэн ойлголтод хамруулах юм.

Хүснэгт 7

Д/д	Зардлын нэр	Зарцуулах мөнгөн дүн	Тохиолдлын тоо	Нийт
1	Баримт бичгийг хуулбарлан хувилах	500	12	6,000
2	Шуудангийн зардал	2,000	12	24,000

Иймээс хуулийн этгээдэд үүсэх мөнгөн зардал $86,520+24,000=110.520$ төгрөг байна. Уг хуулийн төсөлд тусгасан хуулийн этгээдэд үүрэг хүлээлгэсэн дээрх заалт нь шинээр шинжээчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авч байгаа аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бүх хуулийн этгээдэд хамааралтай байх бөгөөд ийнхүү аж ахуй эрхлэгч нийт 12 хуулийн этгээд тус бүрт үүсэх мөнгөн зардал юм.

ДӨРӨВ. ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ДАГУУ УЛСЫН ТӨСӨВТ ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангахад хамгийн гол чиг үүргийг хүлээгч байгууллага нь Шүүхийн шинжилгээний байгууллага юм. Нөгөө талаас уг хуулийн төсөлд одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хуулиас ялгаатай шинээр орж байгаа чиг үүргийг Шүүхийн шинжилгээний байгууллага гүйцэтгэхээр хуулийн төсөлд тусгагдсан байх тул Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төсөл батлагдан гарснаар Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад үүсэх зардал, ачааллыг тооцоолсон болно. Чиг үүргийг сонгож авахдаа Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын одоо хэрэгжүүлж байгаа чиг үүргийг хуулийн төсөлд нэмж өргөжүүлсэн болон шинээр нэмэгдэж байгаа чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай зардал ачааллыг тооцоолов. Хуулийн төсөл батлагдсанаар төрийн байгууллагад үүсэх зардлыг тооцоолохдоо дараах үе шаттайгаар тооцоолно. Үүнд:

4.1. төрийн байгууллагад шинээр нэмэгдэж байгаа болон өргөжиж байгаа чиг үүргийг тогтоох;

4.2. Уг чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөцийг тодорхойлох;

4.3. Гарах зардлыг тооцох;

4.4. Зардлыг нэгтгэн тооцох;

4.5.Хувилбарыг нягталж, үр дүнг танилцуулах.

4.1.Гүйцэтгэх чиг үүргийг тогтоох:

Энэ үе шатанд төрийн байгууллагын ажил үйлчилгээг хэрэгжүүлэхэд зарцуулах хугацаа болон жилд гүйцэтгэх тоо буюу тохиолдлын тоо, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах нийт ажлын цаг гэсэн 3 үзүүлэлтийг гаргана.

Хуулийн төсөл дэх төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг /ажил үйлчилгээ/, түүний агуулгыг тодорхойлбол: Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслөөр дараах чиг үүргийг Шүүхийн шинжилгээний байгууллага одоо хэрэгжүүлж байгаа чиг үүрэг дээрээ нэмж гүйцэтгэхээр байна.

- Криминалистикийн болон тоон технологийн шинжилгээ. /Энэ төрлийн шинжилгээг одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хуулийн хүрээнд хийж байгаа боловч мөр судлал, галт зэвсэг, компьютер дүрс бичлэг, авто техникийн шинжилгээг зөвхөн Улаанбаатар хотод буюу Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд хийдэг. Шүүхийн шинжилгээний тухай хууль батлагдсанаар Нийслэлийн шүүхийн шинжилгээний газар, аймаг орон нутгийн шүүхийн шинжилгээний албадууд энэ төрлийн шинжилгээнүүдийг хийх боломжтой болох юм/
- Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах /Энэ төрлийн шинжилгээг одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хуулийн хүрээнд хийж байгаа боловч шинжээч эмч, туслах ажилтны орон тоо хангалтгүй байдаг/
- Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах. /Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээг Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд хийдэг бөгөөд орон нутгийн шүүхийн шинжилгээний албадууд шинжилгээний объектыг төврүү ирүүлдэг. Шүүхийн шинжилгээний тухай хууль батлагдсанаар Нийслэлийн шүүхийн шинжилгээний газар, аймаг орон нутгийн шүүхийн шинжилгээний албадууд энэ төрлийн шинжилгээнүүдийг хийх боломжтой болох юм.
- Эдийн засгийн болон үнэлгээ тогтоох шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах: /Одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн дагуу эдийн засгийн шинжилгээг хийж байгаа бөгөөд хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл батлагдсанаар үнэлгээний шинжилгээг хийх боломжтой болох юм./
- Инженер-техникийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах: /Энэ төрлийн шинжилгээг одоо Шүүхийн шинжилгээний байгууллага дээр хийдэггүй бөгөөд хууль батлагдсанаар инженер техник, барилга гэх зэрэг шинжилгээг хийх боломжтой юм./

4.2.Чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөцийг тодорхойлох:

Тухайн чиг үүрэг, түүнд хамаарах ажил үйлчилгээг хэрэгжүүлэх хугацаа болон уг ажил үйлчилгээг нэг жилд хэдэн удаа / хэдэн иргэн, хуулийн этгээд/ гүйцэтгэх тоо /тохиолдлын тоо/, шаардагдах нийт ажлын цаг гэсэн гурван үзүүлэлтээр тооцоолон гаргана.

Зарцуулах хугацааг тодорхойлохдоо Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүдтэй харилцан санал солилцож болон шинжилгээг хийх жишиг хугацааг баримжаалан тогтоолоо.

1. Криминалистикийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.

1.1 Криминалистикийн мөр судлалын шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 7

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	25		5666	141650
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	720		5666	4079520
	Туршилт загвар авах	480		5666	2719680
	Шинжилгээг хийх	480		5666	2719680
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	300		5666	1699800
	Дүгнэлт бичих	45		5666	254970
	Дүгнэлт хэвлэх	15		5666	84990
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		5666	84990
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		5666	84990
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					11870270

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний объектийн дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = $11870270 \text{ минут} : 60 = 197837.83 \text{ цаг} : 8 \text{ цаг} = 24729.72 \text{ ажлын өдөр} : 200 \text{ ажлын өдөр}^1 = 123,6 \text{ хүн}$

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд мөр судалын шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 123,6 хүн буюу ойролцоогоор 124 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

1.2 Криминалистикийн галт зэвсгийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

¹ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	15		5021	75315
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	360		5021	1807560
	Шинжилгээг хийх	1200		5021	6025200
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	120		5021	602520
	Дүгнэлт бичих	300		5021	1506300
	Дүгнэлт хэвлэх	20		5021	100420
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		5021	75315
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		5021	75315
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					10267945

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог 2019 онд хийсэн шинжилгээний объектийн тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 10267945 минут : 60 = 171132.41 цаг : 8 цаг = 21391.5 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр² = 106.9 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд галт зэвсгийн шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 106.9 хүн буюу ойролцоогоор 107 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

1.3 Криминалистикийн гарын мөрийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

² Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	30		14333	260340
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		14333	859980
	Шинжилгээг хийх	120		14333	1719960
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	90		14333	1289970
	Дүгнэлт бичих	180		14333	2579940
	Дүгнэлт хэвлэх	20		14333	286660
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		14333	214995
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		14333	214995
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					7426840

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дунджаар тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 7426840 минут : 60 = 123780,6 цаг : 8 цаг = 15472,5 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр³ = 77,3 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд гарын мөрийн шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 77,3 хүн буюу ойролцоогоор **77** албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

1.4 Криминалистикийн бичиг баримтын шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 10

³ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	20		21093	421860
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		21093	1265580
	Шинжилгээг хийх	330		21093	6960690
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	180		21093	3796740
	Дүгнэлт бичих	300		21093	6327900
	Дүгнэлт хэвлэх	20		21093	421860
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		21093	316395
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		21093	316395
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					19827420

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж объектийн тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = $19827420 \text{ минут} : 60 = 330457 \text{ цаг} : 8 \text{ цаг} = 41307.1$ ажлын өдөр : $200 \text{ ажлын өдөр}^4 = 206,5$ хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд бичиг баримтын шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 206,5 хүн буюу ойролцоогоор 206 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

1.5 Криминалистикийн дүр зураг, дүрс бичлэгийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 11

⁴ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	15		1466	21990
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		1466	87960
	Шинжилгээний мэдээллийн хуулбарлан авах	10		1466	14660
	Шинжилгээнд шаардлагатай хэлбэрээр хөрвүүлэх	60		1466	87960
	Шинжилгээг хийх	360		1466	527760
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	120		1466	175920
	Дүгнэлт бичих	180		1466	263880
	Дүгнэлт хэвлэх	20		1466	29320
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		1466	21990
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		1466	21990
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					1253430

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог сүүлийн Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 1253430 минут : 60 = 20890,5 цаг : 8 цаг = 2611,3 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр⁵ = 13,0 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд дүр зураг, дүрс бичлэгийн шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 13,0 хүн буюу ойролцоогоор 13 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

⁵ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Криминалистикийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах нэгдүгээр үүргийн хүрээнд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 527 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

2. Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

2.1 Шүүх эмнэлгийн цогцост хийх шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүнэгт 12

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон хэргийн талаар мэдээлэл авах	30		4047	121410
	Шинжилгээг төлөвлөх, бэлтгэх	10		4047	40470
	Цогцост гадна үзлэг хийх	30		4047	121410
	Цогцсыг задалж, шинжилгээнд бэлтгэх	45		4047	182115
	Цогцосны дотор эрхтэний шинжилгээ хийх	120		4047	485640
	Сорьц авч лабораторид илгээх бичиг бичих	20		4047	80940
	Эд эсийг зүсэж шинжилгээнд бэлтгэх	20		4047	80940
	Цогцсыг эргэж хэвийн байдалд оруулж, угааж цэвэрлэх	30		4047	121410
	Шинжилгээний протокол бичих	120		4047	485640
	Лабораторийн шинжилгээний хариутай танилцах	20		4047	80940
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	60		4047	242820
	Дүгнэлт бичих	90		4047	364230

	Дүгнэлт хэвлэх	20		4047	80940
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	60		4047	242820
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		4047	60705
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					2792430

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 2792430 минут : 60 = 46540,5 цаг : 8 цаг = 5817,5 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр⁶ = 29,0 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд цогцост задлан шинжилгээг хийх” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 29,0 хүн буюу ойролцоогоор **29** албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

2.2 Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох амбулаторийн болон гадуур үзлэг шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 13

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авах, танилцах	5		29291	146455
	Өгүүлэмж цуглуулах зовиур шаналгааг бичих	15		29291	439365
	Хохирогчийн байгаа эмнэлэгт очих, ирэх	120		29291	3514920
	Өвчтөний түүх болон шинжилгээтэй танилцаж бичлэг хийх	60		29291	1757460
	Үзлэг шинжилгээ хийх	20		29291	585820
	Дүгнэлт бичих	30		29291	878730
	Дүгнэлт хэвлэх	5		29291	146455
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		29291	878730

⁶ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	5		29291	146455
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					8494390

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 8494390 минут : 60 = 141573.1 цаг : 8 цаг = 17696.6 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр⁷ = 88,4 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох амбулаторийн болон гадуур үзлэг шинжилгээ” хийх чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 88,4 хүн буюу ойролцоогоор 88 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

2.3 Хүний биед хийсэн бусад шинжилгээ /бэлгийн холбогдолтой, нас тогтоох/ тогтоох шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 14

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авах, танилцах	5		1266	6330
	Өгүүлэмж цуглуулах зовиур шаналгааг бичих	15		1266	18990
	Үзлэг, шинжилгээ хийх	20		1266	25320
	Дүгнэлт бичих	30		1266	37980
	Дүгнэлт хэвлэх	5		1266	6330
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		1266	37980
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	5		1266	6330
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					139260

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

⁷ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Шаардлагатай хүний нөөц = 139260 минут : 60 = 2321 цаг : 8 цаг = 290.1 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр⁸ = 1,4 хүн

Өөрөөр хэлбэл “Хүний биед хийсэн бусад шинжилгээ /бэлгийн холбогдолтой, нас тогтоох/” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 1,4 хүн буюу буюу ойролцоогоор **1** албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

2.4 Хэргийн материалаар шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 15

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авах, танилцах	30		1520	45600
	Хэргийн материалаас бичлэг хийх	2400		1520	3648000
	Хүнийг үзэж шаардлагатай шинжилгээнд илгээх	60		1520	91200
	Дүгнэлт бичих	120		1520	182400
	Дүгнэлт хэвлэх	20		1520	30400
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	60		1520	91200
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		1520	22800
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					4111600

Тохиолдлын тоог сүүлийн Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 4111600 минут : 60 = 68526.6 цаг : 8 цаг = 8565.8 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр⁹ = 42.8 хүн

⁸ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

⁹ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд хэргийн материалаар шинжилгээг хийх” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 42.8 хүн буюу ойролцоогоор 43 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

2.5 Шарилд хийсэн шинжилгээ /эксгумаци/ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 16

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон хэргийн талаар мэдээлэл авах	30		27	810
	Шарилыг ухаж гарган шинжилгээнд бэлтгэх	120		27	3240
	Цогцост гадна үзлэг хийх	30		27	810
	Цогцсыг задалж, шинжилгээнд бэлтгэх	45		27	1215
	Цогцосны дотор эрхтэний шинжилгээ хийх	120		27	3240
	Сорьц авч лабораторид илгээх бичиг бичих	20		27	540
	Эд эсийг зүсэж шинжилгээнд бэлтгэх	20		27	540
	Цогцсыг эргэж хэвийн байдалд оруулж, угааж цэвэрлэх	60		27	1620
	Шинжилгээний протокол бичих	120		27	3240
	Лабораторийн шинжилгээний хариутай танилцах	20		27	540
	Дүгнэлт бичих	90		27	2430
	Дүгнэлт хэвлэх	20		27	540
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	20		27	540

	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		27	405
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					19710

Тохиолдлын тоог сүүлийн Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 19710 минут : 60 = 328,5 цаг : 8 цаг = 41 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁰ = 0,2 хүн

Өөрөөр хэлбэл “Шарилд хийсэн шинжилгээ /эксгумаци/” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 0,2 хүн буюу албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагагүй байна.

2.5 Гистологийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 17

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Дээжийг формалинд хийж бэхжүүлнэ	1440		4050	5832000
	Дээжийг угааж нэр хаягтай тулгаад лаборантад хүлээлгэн өгөх	30		4050	121500
	Хонуулсан дээжийг усаар зайлж угаах	480		4050	1944000
	Лааны хэвэнд цутгана	20		4050	81000
	Хөлдөөсөн хэвээ микротомд зүслэг хийх	60		4050	243000
	Хайлуулсан эдээ будгийн аппаратад хийж будна	120		4050	486000
	Будсан эдээ бальзам түрхээд бүрхүүл шил нааж эдийг илгээх бичиг, журналтай тулгаж, шинжилгээний дугаарыг нааж лабораторийн эмчид хүлээлгэн өгөх	15		4050	60750

¹⁰ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Шил, илгээх бичгийг хүлээн аваад шинжилгээ хийх	120		4050	486000
Хариуг гаргаж шинжээч эмчид өгөх	10		4050	40500
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА				9294750

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 9294750 минут : 60 = 154912.5 цаг : 8 цаг = 19364.0 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹¹ = 96.8 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд гистлогийн шинжилгээг хамгийн багадаа 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 96.8 хүн буюу ойролцоогоор 97 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

Шүүх эмнэлгийн шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргах хоёрдугаар үүргийн хүрээнд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 258 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

3. Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

3.1 Тусгай шинжилгээний газрын ДНХ лабораторид шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 18

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	15		2046	30690
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		2046	122760

¹¹ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Шинжилгээний дээж бэлтгэх	30		2046	61380
Илрүүлэх шинжилгээ хийх	1080		2046	2209680
ДНХ ялгах, цэвэршүүлэх ажиллагаа	2400		2046	4910400
ДНХ-ийн агууламж, цэвэршилтийг тодорхойлох	180		2046	368280
ДНХ молекул олшруулах-Полимеразийн гинжин урвал явуулах	180		2046	368280
Генетик анализаторт капилляр электрофорез явуулах	240		2046	491040
Дүгнэлт бичих	480		2046	982080
Дүгнэлт хэвлэх	20		2046	40920
Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		2046	30690
Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		2046	30690
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА				9646890

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн дундаж шинжилгээний тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 9646890 минут : 60 = 160781.5 цаг : 8 цаг = 20097.6 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹² = 100,4 хүн

Өөрөөр хэлбэл ДНХ лабораторид хамгийн багадаа 1 объектод 1 шинжилгээ хийнэ гэж үзэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 100,4 хүн буюу ойролцоогоор **100** албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

3.2 Тусгай шинжилгээний газрын физикийн лабораторид шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 19

Төрийн байгууллагын	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа	Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн
---------------------	------------------------	-------------------	----------------	---------------

¹² Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ		минутаар	цагаар	хэрэгцээ /минутаар/
Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай прокурор, тогтоол, захирамж, байцаагчийн объектыг танилцах	15	238	3570
	Хүсэлттэй шинжилгээний үзлэг хийх	60	238	14280
	Шинжилгээний бэлтгэх	30	238	7140
	Илрүүлэх шинжилгээ хийх	2400	238	571200
	Дүгнэлт бичих	120	238	28560
	Дүгнэлт хэвлэх	20	238	4760
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15	238	3570
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15	238	3570
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА				636650

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн дундаж шинжилгээний тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 636650 минут : 60 = 10611 цаг : 8 цаг = 1326 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹³ = 7 хүн

Өөрөөр хэлбэл Физикийн лабораторид 1 объектоор 1 шинжилгээ хийнэ гэж үзэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 7 хүн буюу ойролцоогоор 7 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

3.3 Тусгай шинжилгээний газрын хими лабораторид шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 20

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		

¹³ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ тухай прокурор, тогтоол, захирамж, байцаагчийн объектыг танилцах хийлгэх мөрдөгч, шүүхийн шүүгчийн улсын хүсэлт, хүлээн авах,	15		7524	112860
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		7524	451440
	Шинжилгээний дээж бэлтгэх	30		7524	225720
	Илрүүлэх шинжилгээ хийх	2100		7524	15800400
	Дүгнэлт бичих	120		7524	902880
	Дүгнэлт хэвлэх	20		7524	150480
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		7524	112860
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		7524	112860
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					17869500

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн дундаж шинжилгээний тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 17869500 минут : 60 = 297825 цаг : 8 цаг = 37228.1 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁴ = 186.1 хүн

Өөрөөр хэлбэл Хими лабораторид 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 186.1 хүн буюу ойролцоогоор 186 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

3.4 Тусгай шинжилгээний газрын биологи лабораторид шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 21

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		

¹⁴ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	15		6056	90840
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		6056	363360
	Шинжилгээний дээж бэлтгэх	30		6056	181680
	Илрүүлэх шинжилгээ хийх	2350		6056	14231600
	Дүгнэлт бичих	120		6056	726720
	Дүгнэлт хэвлэх	20		6056	121120
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		6056	90840
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		6056	90840
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					15897000

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 15897000 минут : 60 = 264950 цаг : 8 цаг = 33118,7 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁵ = 165,5 хүн

Өөрөөр хэлбэл Биологи лабораторид 1 объектой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 165,5 хүн буюу ойролцоогоор 166 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

3.5 Тусгай шинжилгээний газрын бактериологи лабораторид шинжилгээг хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 22

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		

¹⁵ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлт, объектыг хүлээн авах, танилцах	15		989	14835
	Хүсэлттэй танилцаж, шинжилгээний объектод үзлэг хийх	60		989	59340
	Шинжилгээний дээж бэлтгэх	30		989	29670
	Илрүүлэх шинжилгээ хийх	2400		989	2373600
	Дүгнэлт бичих	120		989	118680
	Дүгнэлт хэвлэх	20		989	19780
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	15		989	14835
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		989	14835
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					2645575

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт, объектыг хүлээн авч танилцах хугацаа нь тухай шинжилгээний цар хүрээ объектийн тооноос шууд хамаарч харилцан адилгүй байдаг тул дунджаар тооцсон болно.

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 2645575 минут : 60 = 44093 цаг : 8 цаг = 5512 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁶ = 28 хүн

Өөрөөр хэлбэл Бактериологи лабораторид 1 объекттой шинжилгээ хийнэ гэж үзэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 28,0 хүн буюу ойролцоогоор 28 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

Тусгай шинжилгээний газрын Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах гуравдугаар үүргийн хүрээнд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 487 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

4. Эдийн засгийн болон үнэлгээний шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 23

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		

¹⁶ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Эдийн засгийн болон үнэлгээний шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ тухай прокурор, тогтоол, захирамж, байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон талаар мэдээлэл авах хийлгэх мөрдөгч, шүүхийн шүүгчийн улсын хэргийн	30		255	7650
	Шинжилгээг хийх	14400		255	3672000
	Дүгнэлт бичих	480		255	122400
	Дүгнэлт хэвлэх	20		255	5100
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		255	7650
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		255	3825
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					3818625

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 3818625 минут : 60 = 63643,7 цаг : 8 цаг = 7955,4 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁷ = 39,7 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд эдийн засгийн болон үнэлгээний шинжилгээг хийх” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 39,7 хүн буюу ойролцоогоор 38 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

5. Экологийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 24

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Экологийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ тухай прокурор, тогтоол, захирамж, байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон талаар мэдээлэл авах хийлгэх мөрдөгч, шүүхийн шүүгчийн улсын хэргийн	30		1400	42000

¹⁷ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

	Шинжилгээг хийх	14400		1400	20160000
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	90		1400	126000
	Дүгнэлт бичих	960		1400	1344000
	Дүгнэлт хэвлэх	20		1400	28000
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		1400	42000
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		1400	21000
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					21763000

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн нийт шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 21763000 минут : 60 = 362716.6 цаг : 8 цаг = 45339.5 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁸ = 226.7 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд цогцост задлан шинжилгээг хийх” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 226,7 хүн буюу ойролцоогоор 227 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

6. Инженер-техникийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 25

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Инженер-техникийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон хэргийн талаар мэдээлэл авах	30		1500	45000
	Шинжилгээг хийх	14400		1500	21600000

¹⁸ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	90		1500	135000
	Дүгнэлт бичих	960		1500	1440000
	Дүгнэлт хэвлэх	20		1500	30000
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		1500	45000
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		1500	22500
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					23317500

7. Сэтгэцэд учирсан хор уршгийг тооцох үнэлгээ хийж дүгнэлт гаргахад шаардлагатай хүний нөөцийн тооцоо:

Хүснэгт 26

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээ	Стандарт үйл ажиллагаа	Зарцуулах хугацаа		Тохиолдлын тоо	Хүний нөөцийн хэрэгцээ /минутаар/
		минутаар	цагаар		
Экологийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах	Шинжилгээ хийлгэх тухай мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, улсын байцаагчийн хүсэлтийг хүлээн авч, болсон хэргийн талаар мэдээлэл авах	30		1400	42000
	Шинжилгээг хийх	14400		1400	20160000
	Гэрэл зургийн үзүүлэлт хийх	90		1400	126000
	Дүгнэлт бичих	960		1400	1344000
	Дүгнэлт хэвлэх	20		1400	28000
	Дүгнэлтийг танилцуулж хаалгах	30		1400	42000
	Дүгнэлт хүлээлгэн өгөх хугацаа	15		1400	21000
НИЙТ ШААРДЛАГАТАЙ ХУГАЦАА					21763000

Тохиолдлын тоог Шүүхийн шинжилгээний үндэсний хүрээлэнд сүүлийн 6 жилийн хугацаанд хийсэн нийт шинжилгээний дундаж тоогоор тооцов.

Шаардлагатай хүний нөөц = 21763000 минут : 60 = 362716.6 цаг : 8 цаг = 45339.5 ажлын өдөр : 200 ажлын өдөр¹⁹ = 226.7 хүн

Өөрөөр хэлбэл “улсын хэмжээнд цогцост задлан шинжилгээг хийх” чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад 226,7 хүн буюу ойролцоогоор 227 албан хаагчийн орон тоо нэмэгдэх шаардлагатайг тооцоолов.

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслөөр Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад нэмэгдэж байгаа дараах чиг үүрэгт шаардлагатай хүний нөөцийг нэгтгэн үзүүлбэл:

Хүснэгт 27

Д/д	Хэрэгжүүлэх чиг үүрэг	Шаардлагатай хүний нөөц
1	Криминалистикийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	527
2	Шүүх эмнэлгийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	258
3	Хими, биологи, физик, ДНХ шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	487
4	Эдийн засгийн болон үнэлгээний шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	38
5	Экологийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	227
6	Инженер-техникийн шинжилгээ хийж дүгнэлт гаргах.	243
7	Сэтгэцэд учирсан хор уршгийг тооцох үнэлгээ хийж дүгнэлт гаргах	227
НИЙТ		2007

4.3.Гарах зардлыг тооцоолох:

Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслийн улмаас улсын төсөвт үүсэх төрийн байгууллагын ачааллыг тооцохдоо Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлалд заасны дагуу

- Хүний нөөцийн зардал /төрийн албан хаагчтай холбоотой шууд болон шууд бусаар үүсэх зардал/
- Материаллаг зардал /төрийн албан хаагчийн ажлын байртай холбогдон гарах нийтлэг зардал/
- Бусад зардал /тухайн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэхэд дагалдан гарах зардал/ гэсэн зардлын төрлүүдийг тооцоолон гаргах юм.

Хүний нөөцийн зардал: Шүүхийн шинжилгээний байгууллага нь 594 орон тоотой бөгөөд Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолын дагуу цалинждаг. Цалингийн дундаж хэмжээг тогтоохдоо шинжилгээг хийх шинжээч, шинжээч эмч, туслах ажилтан, лаборантын цалингийн хэмжээг авч үзлээ.

Хүснэгт 28

¹⁹ Тооцоог нэг жилээр гаргаж байгаа бөгөөд Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан ажиллах цагийг баримталсан болно.

Цалингийн зэрэглэл	1	2	3	4	5	Дундаж цалин
ТТ-12	719,990	770,718	819,842	865,643	912,829	817,804
ТТ-11	692,493	740,806	787,589	831,210	876,151	785,649
ТТ-10	666,304	712,316	756,873	798,418	841,216	755,025
ТТ-7	594,989	634,736	673,225	709,113	746,085	671,629

Нэг албан хаагчид зарцуулах төрөөс даах зардлыг тооцохдоо түүнд олгох үндсэн цалингаас гадна, эрүүл мэндийн даатгал, хоол унааны нэмэгдэл, ажилласан жилийн нэмэгдэл, зэрэг дэвийн нэмэгдэл, буцалтгүй тусламж, шагнал урамшуулал зэрэг нэмэлт зардлыг нэмж тооцох шаардлагатай.

Хүснэгт 29

Цалингийн зэрэглэл	Үндсэн цалин	Удаан жилийн нэмэгдэл	Онцгой албаны нэмэгдэл	Цолны нэмэгдэл	Хоол, унааны нэмэгдэл	1 сарын цалин	Жилийн цалин	НДШ	Нийт
ТТ-12	817,804	81,780	163,560	228,985	137,800	1,429,929	17,159,148	343,182	17,502,330
ТТ-11	785,649	78,564	157,129	219,981	137,800	1,379,123	16,549,476	330,989	16,880,465
ТТ-10	755,025	75,502	151,005	211,407	137,800	1,330,919	15,971,028	319,420	16,290,448
ТТ-7	671,629	67,162	134,325	161,190	137,800	1,172,106	14,065,272	281,305	14,346,577
НИЙТ ДУНДАЖ ЗАРДАЛ									16,254,955

Нэг албан хаагчид жилд дунджаар 16,254,955 төгрөгийн цалин хөлс олгохоор байна.

Материаллаг зардал: Материаллаг зардал гэдэгт тухайн ажлын байртай холбоотой нийтлэг зардал буюу тухайн үүргийг гүйцэтгэж буй албан хаагчийг ажиллах нөхцөлөөр хангахад зарцуулж буй зардлыг хамруулдаг. Тухайлбал ажлын байр, эд хөрөнгө, техник хэрэгсэл тэдгээрийн элэгдэл хорогдол, бусад ахуйн зардлыг тооцох шаардлагатай.

Хүснэгт 30

Зардлын нэр	Зардлын төрөл	2020 оны төсөв /төгрөг/	Нэг албан хаагчид ногдох хэмжээ /төгрөг/
	Гэрэл цахилгаан	85,423,000	166,192

Байр ашиглахтай холбоотой зардал	Түлш халаалт	174,242,400	338,992	
	Цэвэр бохир ус	39,492,000	76,832	
	Нийт	299,157,400	582,016	
Хангамжийн бараа материалын зардал	Бичиг хэрэг	51,304,200	99,813	
	Тээвэр шатахуун	203,102,600	395,141	
	Шуудан холбоо, интернэт	47,724,900	92,850	
	Ном хэвлэл	5,337,000	10,383	
	Хог хаягдал зайлуулах	24,523,000	47,710	
	Цэвэрлэгээний материал	74,440,800	144,826	
	Нийт	406,432,500	790,723	
	Хоол хүнс	63,051,500	122,668	
	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	428,631,200	833,912	
	Нийт	491,682,700	956,580	
	Компьютер, тоног төхөөрөмжийн засвар	20,709,200	40,290	
	Автомашины засвар үйлчилгээ	10,000,000	19,455	
	Нийт	30,709,200	59,745	
	Томилолт, зочны зардал	Дотоод албан томилолт	65,001,600	126,462
		Нийт	65,001,600	126,462
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний зардал	Даатгалын үйлчилгээ	6,017,600	11,707	
	Тээврийн хэрэгслийн татвар	3,881,100	7,550	
	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,160,000	2,256	
	Газрын төлбөр	4,315,300	8,395	
	Нийт	15,374,000	29,908	
Элэгдэл хорогдлын зардал	Техник тоног төхөөрөмж		160,000	
	Тавилга эд хогшил		100,000	
	Барилга байгууламж		65,670	
	Нийт		325,670	
Нийт дүн			2,871,104	

Дээрхээс үзвэл Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын нэг албан хаагчид гарах материаллаг зардал нь жилд 2,871,104 төгрөг байна.

Бусад зардал: Бусад зардалд тухайн ажил үүргийг гүйцэтгэхэд дагалдан гарах зардлыг авч үздэг. Тиймээс нэг шинжилгээг хийхэд нэг шинжээчид гарах зардлын хэмжээгээр тооцоолсон.

Хүснэгт 31

Д/д	Шинжилгээний төрөл	Нэг шинжилгээг хийх дундаж зардал	Хүний нөөцийн хэрэгцээ	Нийт зардал /төгрөг/
1	Криминалистикийн шинжилгээний чиглэлээр	21,700	527	11,435,900
2	Хими, физик, биологи, ДНХ, бактериологийн шинжилгээний чиглэлээр	31,500	487	15,340,500
3	Шүүх эмнэлгийн шинжилгээний чиглэлээр	119,655	258	30,870,990
4	Эдийн засгийн шинжилгээний чиглэлээр	5,000	38	190,000
5	Экологийн шинжилгээний чиглэлээр	26,600	227	6,038,200
6	Инженер-техникийн Шинжилгээний чиглэлээр	26,600	243	6,463,800
7	Сэтгэцэд учирсан хор уршгийг тооцох үнэлгээний чиглэлээр	26,600	227	6,038,200
Нийт				76,377,590

Нэг шинжилгээний дүгнэлт гаргахад ногдох нэг удаагийн зардлын хэмжээ жилийн 76,377,590 төгрөг байна.

4.4.Зардлыг нэгтгэн тооцоолох:

Энэ үе шатанд улсын төсвөөс гарах нийт зардлыг тооцож гаргах бөгөөд өмнөх үе шатанд тооцсон хүний нөөцийн хэрэгцээнд үржүүлснээр нийт зардал гарна.

$16,254,955/\text{хүний нөөцийн зардал}/+2,871,104/\text{материаллаг зардал}/+76,377,590$ $/\text{бусад зардал}/ \times 2,007/\text{хүний нөөцийн хэрэгцээ}/= 191,675,823,543$ төгрөг
--

4.5.Хувилбарыг нягталж дүнг танилцуулах:

Энэ үе шатанд хуулийн төсөлд шинээр нэмэгдэж байгаа буюу өөрчлөгдөж буй зохицуулалттай холбоотой төрд үүсэх зардлыг багасгах, эдийн засагт дарамт багатай

өөр хувилбар, боломж байгаа эсэхийг шалгадаг. Ингэхдээ дараах хувилбар, боломжуудыг дэвшүүлэн шалгаж үзье. Үүнд:

- Хүний нөөцийн хэрэгцээ ачааллыг бууруулж төсвийн зардлыг багасгах боломж байгаа эсэх, зохицуулалтын өөр хувилбар байгаа эсэх.

Шүүхийн шинжилгээний байгууллага нь нийслэлийн хотын дүүргийн цагдаагийн хэлтэс, 21 аймгийн төвд болон 8 суманд хэсэгтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Одоо хүчин төгөлдөр хэрэгжиж буй хуулийн хүрээнд жилд дунджаар 70,000 орчим шинжилгээний дүгнэлт гаргаж байгаа бөгөөд шинжээчийн ажлын ачаалал их байдаг. Шүүхийн шинжилгээний тухай хуулийн төслөөр шинээр хийгдэх шинжилгээ болон аймаг орон нутгийн шинжилгээний албадуудын үйл ажиллагааг өргөжүүлж шинжилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэхэд 2007 орон тоо зайлшгүй шаардлагатай юм. Дээрх орон тоотой холбоотой 191,675,823,543 төгрөгийн зардал ойролцоогоор үүсэхээр байна.

Тав.ДҮГНЭЛТ

Төслийн зардлын тооцоог хийх нь хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх явцад иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагад хэдий хэмжээний зардал, ачаалал үүсгэхийг урьдчилан гаргах зорилготой байдаг.

Төсөлд иргэн, хуулийн этгээдэд шинээр үүрэг хүлээлгэсэн ажил үйлчилгээ болон төрийн байгууллагад үүсэх зардлыг урьдчилсан байдлаар тооцов. Төрийн байгууллагад үүсэх зардлыг тооцохдоо Шүүхийн шинжилгээний байгууллагад хийгдэж буй шинжилгээний тоогоор хүний нөөцийн хэрэгцээг тодорхойлж үүнтэй холбоотой төсөвт үүсэх зардал ойролцоогоор 191,675,823,543 /Нэг зуун ерэн нэгэн тэрбум зургаан зуун далан таван сая найман зуун хорин гурван мянга таван зуун дөчин гурав/ төгрөг байна гэж үзлээ. Энэ нь улсын төсөвт тодорхой хэмжээний ачаалал үүсгэх хэдий ч шинжилгээ хийх ажиллагаа нь багагүй зардлыг шаарддаг юм. Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын үйл ажиллагааг өргөжүүлэн сайжруулах, хүчин чадал, нөөц бололцоог нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

-----oOo-----